

Žijeme v moderní Evropě

Evropa je považována za oázu míru, prosperity a demokracie, ale i za oblast, kam se soustředí moderní technologie. Tento kontinent je zcela nepochybně hospodářsky velmi vyspělý. Evropská unie se dokonce může pyšnit tím, že je největším ekonomickým blokem na světě. Není tomu ale tak dávno, co starý kontinent byl rozdělen železnou oponou. Evropa od té doby dožila řady změn, asi nejvýznamnější je vznik Evropské unie v roce 1993, která vznikla na půdorysu dřívějších organizací. Postupně se do ní přidávaly další státy včetně České republiky. Toto spojení dává státům možnost prosadit se mezi nesrovnatelně většími ekonomikami, zajišťuje lepší vyjednávací pozici. Zůstane Evropa i nadále významným světovým hráčem? Ztrácí Evropa v celosvětovém měřítku na významu? V jakých oblastech by se měla zlepšit? Do jaké míry by měla být nezávislá na Spojených státech amerických? Jaké nebezpečí představuje Čína a Rusko? Měly by evropské státy posílit své armády? Jak reálný je vznik válečných konfliktů mezi evropskými státy?

Evropa udávala po několik staletí tempo téměř ve všem, v inovacích, v průmyslu či ve vědě, avšak po první světové válce hlavní roli v některých oblastech přebraly Spojené státy. Evropa ale nezůstala po celých sto let nikterak výrazně pozadu. Dnešním nejvýznamnějším konkurentem je Čína, která nás předběhla v řadě oborů a dere se do popředí. Čína není lehkým soupeřem, už to není pouze země levné pracovní síly a okopírovaných výrobků nevalné kvality. Je to země s velkým lidským kapitálem, téměř neomezenými finančními zdroji, a také s autoritativní vládou s „tahem na branku.“ Uvádí se, že v některých oborech je Čína před Evropu či Spojenými státy napřed o deset let. Dříve se hovořilo o tom, že centrem světového obchodu je Atlantský oceán, avšak dnes by se jím dal označit ten Tichý. Dokonce významné společnosti v Americe se stěhují z východního na západní pobřeží. Z Evropy zaznamenáváme odliv průmyslové výroby do zemí, jako je právě Čína či Indie. Důvodem je jak drahá pracovní síla na starém kontinentu, tak i náklady na provoz takového podniku. Ceny energií jsou zde dlouhodobě vysoké, jejich cenu zvyšují i vysoké daně ve formě takzvaných emisních povolenek. Sice můžeme tvrdit, že Evropa průmysl nahrazuje službami, ale je otázkou, zda to bude dostatečné pro udržení ekonomické a v neposlední řadě i životní úrovně. Častým tématem je Zelená dohoda, jejímž cílem je z Evropy učinit první uhlíkově neutrální kontinent. Tato snaha však bude znamenat vynaložení nemalých finančních prostředků z kapes evropských daňových poplatníků. Patrně dojde k poklesu životní úrovně, což už dnes můžeme vidět v souvislosti se zvyšujícími se cenami energií. Neměli bychom opomenout situaci průmyslových podniků, kterým se rentabilita výroby v Evropě možná sníží natolik, že budou nuceni ji přesunout jinam. Pokud by se naplnily tyto nejčernější scénáře, pak otázka, zda by v ekologickém počínání Evropské unie pokračovali i jinde, je zbytečná. Vztahy Evropské unie a Spojených států amerických jsou na dobré úrovni. Je však nutné dodat, že i v těchto vztazích hrají významnou roli ekonomické zájmy, a proto hrozby uvalení vyšších cel na americké či naopak evropské zboží není až tak neobvyklým jevem. Pro Brusel jsou však Spojené státy velmi důležitým spojencem v otázkách zajištění obranyschopnosti. Americká armáda je nejvýznamnějším členem Severoatlantické aliance. Tamní vláda do ní přispívá největším množstvím peněz. Evropské státy do svých armád tolik neinvestují. Absence vlastní silné armády a dalších bezpečnostních složek může mít negativní dopady na bezpečnost, vzpomeňme třeba uprchlickou krizi z roku 2015. Pro Evropskou unii představuje určité riziko Rusko i Čína. Asi tím nejvýznamnějším jsou technologie vyvíjené v těchto zemích, které by mohly ohrozit naši bezpečnost, zejména bezpečnost dat. Evropu považujeme za bezpečný kontinent, hrozbu vzniku války však bohužel zcela nemůžeme vyloučit. Lze předpokládat, že členské státy Evropské unie mezi sebou válčit nebudou, avšak v Evropě je několik regionů, kde by ke konfliktu mohlo dojít a bohužel dochází. Vzpomeňme poměrně nedávný konflikt na Balkáně či nyní probíhající válku na Ukrajině.

Evropa se potýká se ztrátou svého hospodářského významu. Není to však dáno nějakým ekonomickým úpadkem starého kontinentu, ale spíše velmi rychlým růstem asijských ekonomik. Evropa si musí najít cestu, jak se s tím vyrovnat, aby nepřestala platit za centrum vědeckého pokroku a místo s největší svobodou. Evropská unie by měla klást větší důraz na prosazování svých ekonomických zájmů. Měla by se více zamýšlet nad dopady své, zejména zelené, politiky na obyvatelstvo. Evropskými politiky často kladená otázka, zda by měla vzniknout společná evropská armáda, která by Unii měla zajistit bezpečnost bez potřeby pomoci z Ameriky, zůstává stále na stole. Vrcholní představitelé si uvědomují, že bychom se měli více postavit na vlastní nohy i v rámci Severoatlantické aliance, což však vyžaduje vynaložení nemalých finančních prostředků. Možnou motivací k jejich vydání může být snaha Ruska a Čína ovládnout evropský prostor. V dnešních dnech zaznamenáváme i my řadu kybernetických útoků, jejichž původ je často v těchto zemích. I když si nepřejeme vznik jakéhokoliv konfliktu, je dobré být na něj připravený, jednou může být ohrožena Ukrajina, jindy to můžeme být i členský stát Evropské unie! I přesto vše, co nám hrozí, můžeme zcela jednoznačně říci, že Evropa je tím nejlepším místem pro život.

Ivan Hlávka, Gymnázium Dr. Emila Holuba, Na Mušce 1110, Holice, třída 5. C, 16 let